

УДК 81'255.4:355

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-9\(27\)-367-379](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-9(27)-367-379)

Погонець Вікторія Вікторівна кандидат філологічних наук, доцент, кафедра теорії та практики перекладу з англійської мови, Запорізький національний університет, вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, 69063, <http://orcid.org/0000-0003-2002-4758>

Мочалова Наталія Степанівна старший викладач, кафедра прикладної лінгвістики, Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова, проспект Героїв України, 9, м. Миколаїв, 54007, <https://orcid.org/0000-0001-6178-6287>

Козлов Євген Дмитрович, кандидат філологічних наук, доцент, кафедра ділової іноземної мови та перекладу, Навчально-науковий інститут соціально-гуманітарних технологій, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», вул. Кирпичова, 2, м. Харків, 61002, <https://orcid.org/0000-0003-3364-856X>

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ З АНГЛІЙСЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ

Анотація. Військова лексика як специфічний складник словникового запасу забезпечує ефективне функціонування військової професії, сприяє передачі та збереженню інформації щодо організації збройних сил, тактики бойових дій, озброєння, а також формує військові комунікації. Представлена робота мала на меті узагальнити й систематизувати сучасні підходи до класифікації англomовної військової лексики, яка відіграє ключову роль у військовій діяльності, виявити проблеми її перекладу українською мовою. Дослідження спрямоване на виявлення та аналіз наявних класифікацій англomовної військової термінології за різними критеріями, включаючи тематику, контекст комунікації та переклад. Основними методами роботи є системне узагальнення та аналіз сучасної дотичної літератури. Результати дослідження показали, що англomовна військова лексика поділяється на кілька основних груп залежно від тематики, контексту використання та труднощів перекладу. Проведене дослідження демонструє складність і різноманітність англomовної військової лексики, її важливість для військових комунікацій та українського

перекладу. Особливий акцент зроблено на важливості точного перекладу військових термінів, адже навіть незначні помилки можуть призвести до неправильного розуміння важливої інформації. Наукова новизна дослідження полягає в комплексному підході до систематизації англомовної військової лексики, що охоплює різні аспекти її функціонування та нюанси її перекладу українською мовою. Представлений аналіз створює основу для подальших досліджень у сфері військової термінології, зокрема для вдосконалення перекладацьких методик і розробки нових інструментів для адекватного перекладу термінів, які не мають прямих еквівалентів у мові перекладу. Дане дослідження вносить вагомий внесок у розвиток лінгвістики військової термінології та перекладу, висвітлюючи ключові аспекти перекладу англомовної військової лексики та пропонуючи нові підходи до її класифікації.

Ключові слова: термінологічна еквівалентність, лексичні виклики, мовні адаптації, контекстуальний переклад.

Pohonets Victoriia Viktorivna PhD, Associate Professor, English Translation Department: Theory and Practice, Zaporizhzhia National University, Zhukovsky St., 66, Zaporizhzhia, 69063, <http://orcid.org/0000-0003-2002-4758>

Mochalova Nataliia Stepanivna Senior Instructor, Applied Linguistics Department, National University of Shipbuilding after admiral Makarov, Heroiv Ukrainy Ave. 9, Mykolaiv, 54007, <https://orcid.org/0000-0001-6178-6287>

Kozlov Yevhen Dmytrovych Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Department of Business Foreign Language and Translation, Educational and Scientific Institute of Social and Humanitarian Technologies, National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute», Kirpychova St., 2, Kharkiv, 61002, <https://orcid.org/0000-0003-3364-856X>

PROBLEMS OF TRANSLATING MILITARY TERMINOLOGY FROM ENGLISH INTO UKRAINIAN IN MODERN REALITIES

Abstract. Military vocabulary, as a specialized segment of the lexicon, is crucial for the effective operation of the military profession. It aids in the transmission and preservation of information about the structure of the armed forces, combat strategies, weaponry, and contributes to shaping military communications. This paper aims to summarize and systematize current methods for classifying English military vocabulary, which is essential for military operations, and to pinpoint the difficulties encountered in translating it

into Ukrainian. The study focuses on assessing and analyzing existing classifications of English military terminology, taking into account factors such as subject matter, communication context, and translation challenges. The primary method employed was a thorough review and analysis of contemporary literature. Findings indicate that English military terms are grouped into several main categories based on their subject matter, usage context, and translation issues. The research highlights the complexity and diversity of English military terminology and its importance for both military communication and its translation into Ukrainian. It emphasizes the importance of precise translation, as even minor errors can lead to significant misinterpretations of crucial information. The study's originality lies in its thorough method of systematizing English military vocabulary, addressing various operational aspects and translation subtleties into Ukrainian. This analysis lays the groundwork for future studies in military terminology, particularly in refining translation methods and creating new tools for effectively translating terms without direct equivalents in the target language. This research offers a valuable contribution to the field of military terminology linguistics and translation, focusing on key elements of translating English military vocabulary and proposing novel classification approaches.

Keywords: terminological equivalence, lexical challenges, language adaptations, contextual translation.

Постановка проблеми. Проблема перекладу військових термінів з англійської на українську мову є одним з основних завдань для забезпечення точного та ефективного обміну інформацією у військовій сфері в сучасних умовах. З розвитком міжнародного військового співробітництва, зокрема в контексті інтеграції України в європейські та світові безпекові структури, виникає необхідність в адекватному перекладі військових термінів і понять. Англійська військова лексика містить широкий спектр специфічних термінів, що описують озброєння, тактику, військові структури та формування. Тож точне відтворення цієї лексики українською мовою є надзвичайно важливим для уникнення неправильного тлумачення та спотворення важливої інформації.

Основні труднощі перекладу пов'язані з наявністю термінів, що не мають прямого відповідника в українській мові, з особливостями контекстуального використання лексичних одиниць, а також із відмінностями у військових доктринах та організаційних структурах різних країн. Помилки в перекладі можуть призвести до дезінформації, що особливо критично у військових операціях, де швидкість і точність передачі інформації є життєво важливими. Таким чином, існує нагальна потреба в

детальному аналізі проблем перекладу військової термінології та в розробці методології, яка враховувала б сучасні реалії військової діяльності та мовні особливості української мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Якість перекладеного матеріалу значною мірою залежить від умінь перекладача інтерпретувати та адекватно передавати ідеї оригіналу. Так, Т. Nedashkivska зазначає, що дослівний переклад часто не є достатнім, особливо в контексті наукових і військових текстів [1, с. 47]. Як зазначають L. Cherchata, L. Korol, O. Rubchak, O. Orda, D. Novytska, складність у перекладі специфічних термінів українською мовою полягає в тому, що перекладачеві потрібно не тільки володіти англійською мовою, а й мати відповідні знання в обраній галузі, знати ключові терміни, а також бути ознайомленим із культурними та історичними нюансами країни, мова якої є цільовою [2, с. 190].

Військові матеріали, за словами I. Struk, T. Semyhinivska, A. Sitko, містять літературні, публіцистичні та політичні тексти, а також наукові й технічні документи, що стосуються військової сфери, і документи військової адміністрації [3]. Натомість літературні, публіцистичні та політичні тексти на військову тематику мають особливості, що притаманні їх жанрам, але їх зміст є специфічним. Вони збагачені спеціалізованими військовими термінами, виразами, сполученнями, аббревіатурами та умовностями, що належать до військової номенклатури. Це зумовлено специфікою військової комунікації, яка потребує стислості, точності й чіткого формулювання думок.

V. Yablochnikova зазначає, що вивчення наукових праць щодо проблем перекладу англійської військової термінології є важливим напрямом досліджень у сучасній перекладознавчій науці. Це зумовлено не тільки зростанням кількості текстів військової тематики внаслідок глобальних конфліктів, а й необхідністю адекватної передачі специфічних термінів і понять, що використовуються в міжнародних військових операціях, документації та комунікаціях. Військова термінологія, яка характеризується високим рівнем стандартизації, насиченістю аббревіатурами, а також особливою лексичною структурою, потребує ретельного аналізу для уникнення двозначностей і помилок при перекладі [4]. Застосовуючи принципи раціональної класифікації та таксономії, а також технічного перекладу терміна «техніка» за допомогою лексичного та семантичного аналізу, визначаються джерела та екстралінгвістичні особливості виникнення термінів у сфері військової термінології. Для досягнення цієї мети V. Popelyuk та O. Naumov використовують етимологічний аналіз термінологічної системи в галузі військових транспортних засобів українською та англійською мовами, а також метод порівняльного

вивчення і зв'язку мовних явищ із науковими й технічними фактами, а також з історичним розвитком збройних сил [5]. Використання значної кількості термінологічних комбінацій в українській військовій термінології робить необхідним комплексне вивчення всієї термінологічної системи для розв'язання нагальних лінгвістичних проблем [6, с. 256].

С. Orna-Montesinos описує військову термінологію як «упорядковану сукупність військових термінів, які відображають концепції науки про війну та пов'язані з методами й формами ведення війни, питаннями стратегічного застосування сил, а також оперативно-тактичного використання підрозділів (як великих, так і малих) з їх організацією, озброєнням і технічним спорядженням» [7, с. 97]. Автор вважає, що точність є надзвичайно важливою у військовому перекладі, оскільки перекладена інформація може бути критичною для прийняття важливих рішень, організації бойових операцій та інших ключових дій. Однак буквальний переклад часто не передає точного значення оригінального тексту, тому іноді доводиться модифікувати початковий текст. Наприклад, при перекладі можна використати множину, навіть якщо в оригіналі слово стоїть в однині тощо. Це дозволяє зберегти зміст тексту і зробити його більш зрозумілим для читача.

Своєю чергою, О. Lahodynskyi, О. Schcherbyna, V. Borynskyi, I. Bloshchynskyi, А. Zinchenko, досліджуючи сприйняття військових англійських термінів українськими кадетами, підкреслюють, що на заняттях з англійської мови у військовій академії курсанти вивчають численні спеціальні терміни, практикують використання основних граматичних правил, розвивають свої комунікаційні навички. Однак мало уваги приділяється покращенню їхніх навичок перекладу. Курсанти читають англійські тексти, але їхнє завдання – зрозуміти інформацію та зуміти переказати істотні частини англійською. Вони не повинні виконувати письмовий художній переклад. Проте вміння виконати якісний переклад є життєво важливим для будь-якого перекладача [8, с. 1956]. Це гарантує, що читачі зможуть правильно зрозуміти ідеї оригінального тексту.

Ось чому адекватний військовий переклад потребує не тільки точного відображення змісту тексту, а й збереження його структурної форми, порядку елементів та інших аспектів, які, хоча й можуть здаватися незначними, проте є суттєвими для перекладачів.

Мета статті полягає в детальному аналізі та ідентифікації проблем перекладу військової термінології з англійської на українську мову в сучасних реаліях.

Виклад основного матеріалу. Термін є лексичним інструментом спеціалізованої мови й відрізняється своєю приналежністю до конкретної

природної мови, специфічної системи чи нормативних стандартів. Одна з найважливіших характеристик терміна – його умовність, що розглядається як свідомо регулярність і контрольованість процесу його формування.

Термінологія має особливе місце у словниковому запасі сучасних мов. Дослідження Н. Antonyuk та L. Chernysh базується на перекладі військової термінології в різні історичні періоди через призму людини (оскільки автори словників, віддалених у часі, сприймають світ через мову, а саме – через терміни). У дослідженні показано, як людина сприймає світ і навколишню реальність через термінологію, як вона ідентифікує себе і соціально-політичну ситуацію через індивідуума [9, с. 664].

Додатково варто зазначити, що термінологія є незалежним функціональним типом універсальної мови, тобто традиційною мовою науки чи технологій. Мова науки як одна з функціональних систем універсальної мови існує поряд із мовою живого спілкування і літературною мовою. Вона формується й розвивається на основі загальної літературної мови нації, тому її основою є лексика, словотворення та граматики загальної літературної мови.

Термінологія – це сукупність термінів, що використовуються в конкретній науці чи сфері технологій. Записуючи значення термінів, ми також фіксуємо поняття, які вони представляють. Існують різні визначення терміна. Для лінгвістів військова термінологія розглядається науковцями з погляду поділу на різні лексико-семантичні та морфологічні групи, які визначаються через комунікативну роль військових термінів. Для відбору лексико-семантичних груп термінів використовується структурний метод на основі загальних семантичних ознак. Також виявляються групи слів, які мають спільну морфологічну структуру і характеризуються спільними семантичними та морфологічними ознаками в семантичній структурі компонентів [9, с. 666]. Сфера застосування таких слів визначається чи обмежується представниками конкретної наукової дисципліни. Наукові та технологічні терміни об'єднуються в термінологічні системи як ієрархічні одиниці, і їх значення яскраво розкривається лише в межах цих систем; термінологічне поле поняття відповідає цим системам.

Науковці, досліджуючи військові питання, намагаються зрозуміти, як відбуваються обмін, переміщення чи реплікація військових концепцій, методів і технологій різними способами [10, с. 872].

Сфера використання та поширення термінів обмежена конкретною термінологічною системою; вони діють і виникають конкретним чином у межах людської діяльності. Термін, що увійшов до сфери універсальної

мови, відокремлюється від своїх термінології, термінологічного поля і системи, а також від характеристик терміна. Щодо визначення терміна в науковій літературі висловлено багато зауважень. У майже всіх визначеннях термін описується як слово чи фраза, що виражають спеціальне наукове і технічне поняття [11].

Під час формування та розвитку військової термінології відбулася важлива подія в історії техніки, яка значно вплинула на розвиток усієї термінологічної системи вивченого мовлення. Класифікація історичних періодів детально описує формування військової термінології та містить три основних етапи:

1. Давній період формування початкових військових термінів, пов'язаних із розвитком військової справи в давніх цивілізаціях, таких як Рим, Греція, Єгипет та інші. Військові терміни того часу стосувались опису зброї, військових стратегій і тактик, армійських звань і посад. Мова цього етапу була насичена запозиченнями з латинської, грецької та інших мов тогочасних військових цивілізацій.

2. Середньовічний період. У цей час відбулася значна еволюція військової термінології завдяки розвитку феодальних армій, лицарства та військових кампаній. Багато термінів цього періоду стосуються феодальної структури війська, обладунків, а також нових видів зброї, зокрема металевих та артилерійських засобів. Цей етап також відзначається впливом латинської та французької мов, особливо в західноєвропейській військовій культурі.

3. Новітній період. Починаючи з епохи Відродження, військова термінологія зазнавала кардинальних змін під впливом науково-технічного прогресу, розвитку міжнародних збройних сил і виникнення нових видів війни, таких як морська, повітряна та кібервійна. У цей період з'являються терміни, пов'язані з новітніми технологіями, військовою технікою, авіацією, комунікаціями, розвідкою та іншими сучасними аспектами ведення бойових дій, зокрема безпілотні системи, такі як безпілотні літальні апарати (БПЛА), безпілотники наземного та морського базування, стали важливими елементами сучасної військової технології [11].

Вивчаючи термінологію в межах соціолінгвістичного методу принципу мовних і соціальних явищ, можна визначити структурні та семантичні особливості термінологічних одиниць, спираючись на екстралінгвістичні фактори. Дослідження показують, що найбільш ефективним способом створення термінів англійською мовою є двокомпонентні термінологічні комбінації [11]. Характерна риса мовних даних військових термінів – це поява в цій мові великої кількості експоненційно компактних, але семантично двокомпонентних термінологічних комбінацій, у яких атрибутивний компонент представлений складним словом (композицією). Найпоширенішим методом перекладу військових термінів є вико-

ристання лексичних і семантичних замінів, таких як конкретизація, генералізація та модуляція. Це передбачає переклад лексичних одиниць оригіналу за допомогою слів з іншої мови, значення яких не є прямими відповідниками оригінальних термінів, але може бути отримане через певні логічні перетворення [3].

Військова лексика є високоспеціалізованим сегментом мовних одиниць, що відповідає за унікальну сферу діяльності – організацію збройних сил. Класифікація військових термінів у мовознавстві базується на характеристиках термінологічних одиниць конкретної мови (рис. 1).

Рис. 1. Класифікація військових термінів у мовознавстві
Джерело: сформовано авторами за [12].

Також слід розглянути класифікацію за тематичними характеристиками. Військова термінологія та спеціалізована мова військових поділяються на кілька категорій відповідно до їх сфери використання: тактична, військово-організаційна та військово-технічна (з урахуванням різних родів військ і збройних сил). Дослідники також визначають тематичні групи термінів, які містять військові команди, тактичні терміни, терміни військово-технічного характеру, а також терміни, що стосуються військової адміністрації, топографії, інженерії тощо [12].

У цьому контексті важливо розрізняти терміни, які належать до тактичного, організаційного та військово-технічного напрямів, залежно від різних родів військ і видів збройних сил, тобто в межах різних аспектів військової діяльності. Значення термінів у кожній із цих сфер є чітко окресленим.

Окрім цього, військова лексика поділяється на три основні категорії:

- 1) терміни, що позначають осіб, які займаються військовою справою;
- 2) терміни, що описують зброю, військове спорядження та регалії;
- 3) терміни, що стосуються збройних формувань, військових одиниць, стратегій і тактик ведення бойових дій, а також їх наслідків. Дослідники також пропонують класифікацію військових термінів за видами та родами збройних сил.

При перекладі військової лексики українською мовою зазвичай розглядають слова та словосполучення, що позначають військові поняття в різних комунікативних контекстах. Виокремлюють три основні категорії: військову термінологію, неофіційні синоніми військових термінів і військові арготизми. Військові терміни зазвичай не містять суб'єктивних оцінок і використовуються переважно в офіційних військових джерелах. Неофіційні синоніми, на відміну від термінів, мають певний суб'єктивний елемент, оскільки їх створюють спеціалісти для позначення вже відомих понять. Військові арготизми характеризуються емоційним зарядом і слугують для експресивного вираження, але не надто широко охоплюють нові військові концепції.

Ці слова та словосполучення можна класифікувати на вісім груп залежно від методу їх перекладу (табл. 1).

Таблиця 1

Групи військової термінології залежно від способу їх перекладу українською мовою

Калькування чи прямий переклад	Польовий госпіталь, генерал військово-повітряних сил, засоби захисту, утримувати позицію
Міжнародні терміни, які мають інше значення, ніж те, що могло б бути припущене	Атака, армія, військова академія, місія
Скорочення та аббревіатури	MAJCOM, USAF, НАТО, ООН
Багатослівні конструкції	Тактичне повітряне командування, літаки електронної війни, восьмимісна піхотна група, важкий бомбардувальник з ракетами
Військові терміни, що не мають українських аналогів	Передова операційна база, нульова зона, крила авіабази, офіцер компанії
Терміни, які потребують зміни граматичної структури	Зона посадки, відстань до зльоту, артилерійський вогонь дальнього ураження
Узагальнені терміни	Виконувати бойові місії, імовірність знищення, транспортний літак, повітряно-десантні війська
Термінологія, що була переведена з допомогою транскрипції чи транслітерації	Майстер-сержант, штаб-сержант

Джерело: власна розробка авторів

Дослідження показують, що найвищий рівень успіху спостерігається при перекладі скорочень та аббревіатур, а також при використанні прямого перекладу (калькування) і перекладу багатослівних виразів. Найнижчі результати були досягнуті при перекладі військових термінів, для яких немає українських відповідників, а також при застосуванні транскрипції та транслітерації чи при роботі з міжнародними термінами, що мають значення, яке відрізняється від інтуїтивно зрозумілого [3].

На нашу думку, основні проблеми, пов'язані з перекладом військових термінів, викликані:

1. Терміносемантичною інтерференцією. Це призводить до появи так званих помилкових когнатів. Вона виникає через часткову міжмовну омонімію, коли слова в мовах-джерелах та в перекладі звучать подібно.

2. Відсутністю міжкультурної компетенції та фонових знань у військовій сфері. Деякі поняття існують в англійській мові, але не мають відповідників в українській. Наприклад, структура звань в армії США відрізняється від структури в українській армії, і деякі американські звання не мають українських відповідників. Проте перекладачі досить часто намагаються знайти відповідність з українськими термінами, калькуючи їх.

Отже, у сучасному світі, що швидко змінюється під впливом науково-технічного прогресу, військові терміни та концепції, а також їх об'єкти, еволюціонують. Проте це не зменшує значущості військових термінів.

Крім того, військові терміни можна розділити на такі групи: військові та політичні терміни, до яких належать стратегічні й тактичні; військові та дипломатичні терміни, які містять організаційні аспекти; військово-технічні терміни, що охоплюють збройні сили та бойове озброєння, які належать до різних секторів. При перекладі англійських текстів, у яких є військові терміни та визначення, українські перекладачі часто стикаються з певними проблемами через відмінності в мовах. Серед проблем можна виокремити: терміни, які є неправильними чи випадковими, наприклад, військова академія, що насправді зазвичай є військовою школою; відмінності у званнях збройних сил різних країн; відмінності в організаційній структурі підрозділів, наприклад, між солдатами в британській армії та армії США, де вони можуть бути частинами розвідувальних підрозділів; короткочасне існування окремих термінів, наприклад, суттєво відмінна термінологія Першої та Другої світових воєн і зникнення деяких термінів через принаймні 30 років; аббревіатури; нечіткі військові терміни.

Військова термінологічна одиниця є складним явищем, діалектично складним феноменом, який виражається в змісті мовного субстрату. У

цьому зв'язку релевантними характеристиками терміна є вираження наукових (науково-технічних) концепцій, логічних понять, унікальність вживання, зрозумілість змісту, наявність чіткого визначення (термінологічного визначення), значення, що не залежить від контексту (в загальному сенсі), неоднозначність, послідовність семантики, стилістична нейтральність та інші аспекти.

Висновки. Таким чином, основні труднощі при перекладі виникають через недостатність фонових знань про тему тексту та англійську граматику. Для покращення розуміння англійських військових текстів при їх перекладі українською мовою необхідні зусилля, спрямовані на подолання цих труднощів.

Глибоке вивчення лексичних, семантичних і граматичних аспектів перекладу військової термінології забезпечує ефективний результат. У світовій лінгвістиці численні проблеми, пов'язані з визначенням лексично-семантичних особливостей професійних мовних одиниць у термінології, стали предметом наукових досліджень. Сьогодні дослідження професійної мови вийшло на новий рівень. Однак питання класифікації мовних одиниць, пов'язаних із професійною сферою, а також визначення специфічних функціональних характеристик цих одиниць ще потребують вирішення.

Перед українськими лінгвістами стоїть низка завдань, включно з вивченням мовних одиниць, що стосуються професії, систематизацією термінів у галузі та створенням спеціалізованих словників. В умовах повномасштабної війни, коли військова термінологія в Україні тільки починає формуватися та розвиватися, дедалі більше уваги приділяється вивченню військової термінології в англійській, українській та інших мовах. Незважаючи на активне використання військових термінів лексикографами нашої країни, питання регулювання, пошуку українських аналогів для широко вживаних в англійській мові військових термінів, їх уніфікація та гомогенізація в тлумачних і перекладних словниках ще не отримали достатнього вирішення. Ресурси українською мовою надають усебічну підтримку при вивченні військових та оборонних наук для здобувачів і перекладачів. Досвід, набутий під час цієї діяльності, а також методологічні підходи до перекладу нових термінів державною мовою створюють наукову та практичну основу для розвитку тлумачного словника термінів у сфері військової діяльності, яка є одним з найактуальніших напрямів в Україні.

Література:

1. Nedashkivska T. Associative Way from Perception to Understanding: Associative Field vs Lexical-Semantic Field. *Journal of Modern Education Rewiew*. 2017. Vol. 7. № 1. P. 44–50.

2. Cherchata L., Korol L., Rubchak O., Orda O., Novytska, D. Effectiveness of translation transformations in different styles of the english language for teaching written translation. *Amazonia Investiga*, 2023. Vol. 12. № 67. P. 185–197. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2023.67.07.17>
3. Struk I., Semyhinivska T., Sitko A. Formation and translation of military terminology. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2022. Т.33 (72). № 2. Ч. 2. С. 29–33. URL: <https://dspace.nau.edu.ua/handle/NAU/56357> (дата звернення: 12.09.2024).
4. Yablochnikova V. O. Translation peculiarities of the military terminology. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2023. № 61. С. 246–249. URL: <http://vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v61/Filologi61.pdf#page=246> (дата звернення: 12.09.2024).
5. Popelyuk V. P., Naumov O. I. Some specific features of translating abbreviations in Military. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2021. Т. 32 (71). № 6. Ч. 3. С. 46–51 DOI: <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.6-3/09>
6. Denysiuk Y., Serhiienko T., Serhiienko R., Samoilova Y. International military cooperation as an impetus for enriching terminological dictionaries: the English-Ukrainian context. *XLinguae*. 2021. № 14 (2). P. 255–275. DOI: <https://doi.org/10.18355/XL.2021.14.02.19>
7. Orna-Montesinos C. Language practices and policies in conflict: an ELF perspective on international military communication. *Journal of English as a Lingua Franca*. 2018. Vol. 7. No 1. P. 89–111. URL: <https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/jelf-2018-0004/html> (дата звернення: 12.09.2024).
8. Lahodynskyi O., Schcherbyna O., Borynskyi V., Bloshchynskyi I., Zinchenko A. The ESP teaching and learning at the military academies in Ukraine: Psychological and sociocultural aspects. *Forum for Linguistic Studies*. 2023. Vol. 5. № 3. DOI: <https://doi.org/10.59400/FLS.v5i3.1956>
9. Antonyuk H., Chernysh L. Diachronical Analysis of Lexicographic Sources of Military Terminology. *COLINS-2022: 6th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems (May, 12–13, 2022)*. Gliwice, 2022. P. 664–676. URL: <https://ceur-ws.org/Vol-3171/paper50.pdf> (дата звернення: 12.09.2024).
10. Morgan-Owen D., Fox A., Gould A. Sources of military change: Emulation, politics, and concept development in UK defence. *The British Journal of Politics and International Relations*, 2024. Vol. 26. No 3. P. 864–885. DOI: <https://doi.org/10.1177/13691481231191916>
11. Aliyeva G., Hryhoshkina Y., Yanenko I., Leleka T., Strashko I. On the Use of English Morphological Neologisms as Linguistic Reflection of War: Translation Aspects. *World Journal of English Language*. 2024. Vol. 14. № 1. DOI: <https://doi.org/10.5430/wjel.v14n1p170>
12. Abdulrahman A. Translating military documents: a linguistic/stylistic study. URL: https://www.researchgate.net/profile/Abdulrahman-Abdulrahman-8/publication/367635431_The_Translation_of_Quranic_Retractation_into_English/links/63d9738f64fc860638007a48/The-Translation-of-Quranic-Retractation-into-English.pdf (дата звернення: 12.09.2024).
13. Wicker E. The Words that Matter: Terminology and Performance in the US Army. Georgetown University, 2022. URL: <https://www.proquest.com/openview/f38dfe47e9c588ef54a25960ea15f2ec/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y> (дата звернення: 12.09.2024).

References:

1. Nedashkivska T. (2017). Associative Way from Perception to Understanding: Associative Field vs Lexical-Semantic Field. *Journal of Modern Education Review*, 7(1), 44-50.
2. Cherchata, L., Korol, L., Rubchak, O., Orda, O., & Novytska, D. (2023). Effectiveness of translation transformations in different styles of the english language for teaching written translation. *Amazonia Investiga*, 12(67), 185–197. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2023.67.07.17>
3. Struk, I. V., Semyhinivska, T. H., & Sitko, A. V. (2022). Formation and translation of military terminology. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Serii: Filolohiia. Zhurnalistyka – Scientific notes of TNU named after V. I. Vernadskyi. Series: Philology. Journalism*, 33 (72), 2 (2), 29–33. Retrieved from <https://dspace.nau.edu.ua/handle/NAU/56357>
4. Yablochnikova, V. O. (2023). Translation peculiarities of the military terminology. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: Filolohiia – Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series: Philology*, 61. 246–249. Retrieved from <http://vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v61/Filologi61.pdf#page=246>
5. Popelyuk, V. P., & Naumov, O. I. (2021). Some specific features of translating abbreviations in Military English. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Serii: Filolohiia. Zhurnalistyka – Scientific notes of TNU named after V. I. Vernadskyi. Series: Philology. Journalism*, 33 (71), 6 (3), 46–51. DOI <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.6-3/09>
6. Denysiuk, Y., Serhienko, T., Serhienko, R., & Samoilova, Y. (2021). International military cooperation as an impetus for enriching terminological dictionaries: the English-Ukrainian context. *XLinguae*, 14 (2), 255–275. DOI: 10.18355/XL.2021.14.02.19
7. Orna-Montesinos, C. (2018). Language practices and policies in conflict: an ELF perspective on international military communication. *Journal of English as a Lingua Franca*, 7(1), 89–111. Retrieved from <https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/jelf-2018-0004/html>
8. Lahodynskyi, O., Schcherbyna, O., Borynskyi, V., Bloshchynskyi, I., & Zinchenko, A. (2023). The ESP teaching and learning at the military academies in Ukraine: Psychological and sociocultural aspects. In *Forum for Linguistic Studies*, 5 (3). DOI: <https://doi.org/10.59400/FLS.v5i3.1956>
9. Antonyuk, H., & Chernysh, L. (2022). Diachronical Analysis of Lexicographic Sources of Military Terminology. *COLINS-2022: 6th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems (May, 12–13, 2022)* (pp. 664–676). Retrieved from <https://ceur-ws.org/Vol-3171/paper50.pdf>
10. Morgan-Owen, D., Fox, A., & Gould, A. (2024). Sources of military change: Emulation, politics, and concept development in UK defence. *The British Journal of Politics and International Relations*, 26(3), 864–885. DOI: <https://doi.org/10.1177/13691481231191916>
11. Aliyeva, G. B., Hryhoshkina, Y., Yanenko, I., Leleka, T., & Strashko, I. (2024). On the Use of English Morphological Neologisms as Linguistic Reflection of War: Translation Aspects. *World Journal of English Language*, 14(1). DOI: <https://doi.org/10.5430/wjel.v14n1p170>
12. Abdulrahman, A. *Translating military documents: a linguistic/stylistic study*. Retrieved from https://www.researchgate.net/profile/Abdulrahman-Abdulrahman-8/publication/367635431_The_Translation_of_Quranic_Retractation_into_English/links/63d9738f64fc860638007a48/The-Translation-of-Quranic-Retractation-into-English.pdf
13. Wicker, E. C. (2022). *The Words that Matter: Terminology and Performance in the US Army*. Georgetown University. Retrieved from <https://www.proquest.com/openview/f38dfe47e9c588ef54a25960ea15f2ec/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y>